

СИЛА И ЖИВОТЪ

БЕСЪДИ ДЪРЖАНИ ОТЪ ДЖНОВЪ

I

МИРОВАТА ЛЮБОВЪ

II

КОЗМИЧНАТА ОБИЧЪ

(ПО СТЕНОГРАФСКИ БЪЛЪЖКИ)

СОФИЯ

ПРИДВОРНА ПЕЧАТНИЦА, АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО

1919

Мировата любовь.

Прѣдметътъ на моята бесѣда ще бжде Мировата любовь. Азъ употрѣбявамъ тази дума въ малко по-обширенъ смисълъ, отколкото обикновено се разбира. Може да запитате: „Мировата любовь какво общо има съ насъ лично?“ Отговарямъ: „Сжщността на живота — това е Мировата любовь“. Любовта е която носи условията за животъ, тя е главниятъ стимулъ на земята, т. е. идеалъ, къмъ който всички се стремимъ — да живѣемъ. А самиятъ пъкъ животъ, за да се изрази въ пълнота, подразбира свобода на дѣйствия. Той се развива въ четири посоки: въ обществена, политическа, културна и духовна. Това сж области на една и сжща реалность. Подъ думата „любовь“ азъ не разбирамъ онази обикновена любовь, която изгасва като вжгленъ въ вода; то не е любовь: истинската любовь е вжгленъ, който никога не изгасва. И който разбира смисъла на този живъ вжгленъ, той е разбралъ смисъла на земния животъ. Затова именно и древнитѣ мъдреци и старитѣ алхимици сж се стремили да изучатъ и сж схванали сжщината на този живъ вжгленъ. Ония, които не сж запознати съ свойствата му, казватъ, че любовта изгаряла човѣка. Да, има прѣдмети, които изгарятъ, но има пъкъ и такива, които не изгарятъ, както има метали, които се окисляватъ — окисляването е горение — и други, които не се окисляватъ, т. е. горятъ безъ да изгарятъ, и затова ги наричатъ „благородни метали“.

Вие може да ми зададете другъ въпросъ: „Какво ни интересува насъ идеалъ нѣкакъвъ си, когато се намираме въ такива лоши условия на

животъ?“ Но азъ пъкъ ще ви попитамъ: можете ли да докажете, че дѣйствително условията на живота сж лоши? То е само прѣдположение. Въ живота има толкова лошевини, колкото и добрини, толкова падания, колкото и ставания, толкова загуби, колкото и печалби; еднитѣ и другитѣ условия въ края на крайщата се уравниватъ. Туй, което наричаме „лоши условия въ живота“, то е наше субективно схващане — човѣшко умуване. Хората казватъ, че човѣчеството днесъ болѣдува, но азъ възразявамъ, че болеститѣ сж анахронизъмъ, нѣщо прѣходно, зависяще отъ самия човѣкъ, тъй като послѣдниятъ има толкова възможность да бжде здравъ, колкото и боленъ. Болеститѣ не сж нищо друго, освѣнъ едно упжтване за изправление, защото човѣкъ започва да се развива само тогава, когато му се положатъ противодѣйствиа на неговата воля. Туй може да се провѣри винаги въ живота. Всички велики хора сж страдали и страданията именно сж били стимулъ за тѣхното повдигане. Ония, обаче, които не сж имали никакви спънки, а на противъ сж имали удобства, останали сж назадъ. Съврѣменнитѣ хора искатъ да бждатъ богати; но трѣбва да направятъ изборъ, защото има два вида богатство: богатство, съ което може да ги вържатъ за врата и да ги спуснатъ въ дъното на морето, и богатство, което ги въздига. Ако се намѣрите на нѣкой океански параходъ, като „Титаникъ“, носите върху си раница съ 40 кгр. злато и параходътъ почне да потъва, а до васъ стои другъ, който нѣма такава тежестъ, кой отъ двамата има възможность да се спаси — вие ли, които носите раницата съ злато, или онзи, който е безъ такава? Сами си отговорете. Думата „злато“ азъ разбирамъ въ много по-обширенъ смисълъ, отколкото обикновено хората му даватъ: за менъ златото е емблема на знание, — да разбирашъ ония закони, чрѣзъ които може да работишъ въ свѣта, да владѣешъ природнитѣ сили, да ги направлявашъ така, че да

бждатъ полезни на тебъ и на другитѣ. Ще рече, знанията, които имашъ, да не се окисляватъ, изгарятъ, а да се запазятъ и използватъ за добро. Ще ви прѣдставя единъ окултенъ разказъ. Нѣкога въ едно царство всички граждани и гражданки живѣли щастливо; живѣли братски, и били щастливи, понеже тѣхниятъ царъ не билъ жененъ; обаче гражданитѣ се заинтересували: „Какъ тѣй, нашиятъ царъ да стои самъ — да му намѣримъ нѣкоя красива мома, да го оженимъ, за да имаме наследникъ въ бждѣще, защото друго-яче нашата държава ще пропадне“. Избрали най-красивата мома и вѣнчали младия царъ за нея; тя родила двѣ дѣщери, едната толкова красива, че привличала всички съ хубостъта си, а другата толкова грозна, че всички я отбѣгвали. Но нещастieto седѣло въ слѣдующето: че красивата, когото отъ подданицитѣ поглеждала, заболѣвали го очитѣ, когото пипвала осакатявалъ, когото срѣщала изъ пжтя, при разходка, здравъ не се връщалъ дома, и така изпосакатѣли всички подданици. Излиза грозната сестра и кждѣто влиза, когото погледва оздравява, на когото полага ржка излѣкува се. Вие ще речете, че това е само разказъ, че не е дѣйствителностъ. Не е разказъ, а самата дѣйствителностъ — сегашниятъ животъ. Вашиятъ синъ, цѣломждренъ, честенъ, погледне нѣкоя красива мома, веднага неговиятъ характеръ се измѣня — умътъ му потъмнѣва, сърцето му се извращава, защото красотата стимулира само външната проява на човѣшкия животъ, т. е. чисто физическата му страна. Искате да бждете красиви, да бждете богати, да бждете силни и т. н.; но азъ ви питамъ: кой красивъ, кой богатъ, кой силенъ човѣкъ досега не е умрѣлъ?

Нѣкои ще възразятъ: „Съ Вашитѣ идеи хората гладни ще умратъ“. Ами вие съ вашитѣ нѣма ли да умрете? Бихъ желалъ да видя нѣкой, който да не умира въ едно или друго направление, дали вѣрва въ това или не. Не само умиратъ, но нѣкои

и погиватъ. Другъ иска да стане добъръ, за да не страда. Не, колкото си по-добъръ, толкова повече ще страдашъ. „Въ какво се състои, тогава, разрѣшението на въпроса?“ ще попита другъ. Само въ това, че добриятъ, като живѣе, страда и умира, знае защо живѣе, страда и умира, а лошиятъ не знае това. Тази е разликата. Немислете, че смъртта е нѣщо естествено, въ реда на самата природа; било е врѣме, когато човѣкъ е билъ безсмъртенъ. И ние можемъ да не умираме. Но знаете ли въ какъвъ смисълъ употрѣбявамъ думата „неумиране“? Въ смисълъ да не грѣшимъ: човѣкъ, който грѣши, всѣкога умира. Умираме, защото нашитѣ дѣди, прадѣди и ние постоянно грѣшимъ—защото носимъ резултатитѣ на своитѣ минали прѣгрѣшения, което източнитѣ народи наричатъ „карма“ или законъ за причинитѣ и послѣдствията. И тия причини засѣгатъ не само индивидуално отдѣлния човѣкъ, обществено, културно и духовно, но и цѣлото човѣчество въ неговата съвкупность. Като ви говоря това, азъ имамъ прѣдъ видъ една велика истина, която може да провѣрите всички. Не говоря за теория, а за опитъ; учението, което проповѣдвамъ, мога да го подложа на живъ опитъ.

Днесъ хората се запитватъ: „Ти вѣрвашъ ли или не вѣрвашъ?“ Въ свѣта всички хора вѣрватъ; не съмъ срѣщналъ човѣкъ да не вѣрва; само че има разлика въ вѣрванията — въ какво се вѣрва. Въ онова царство, за което ви говорихъ, че хората сж страдали отъ красивата царска дъщеря, явилъ се единъ великъ мждрецъ, който носѣлъ една ябълчна сѣмка и имъ казалъ: „Азъ ви нося лѣкъ противъ вашитѣ нещастия; отъ тази сѣмка израства дърво 10 метра високо, дава сочни плодове, които тежатъ по половинъ килограмъ, и всѣки, който яде отъ тѣхъ, нѣма да бжде заразенъ отъ погледа на царската дъщеря; това е дървото на живота.“ Хората не посѣли сѣмката и недочакали плодъ, но взели сѣмката и единъ на други я прѣдавали и

казвали: „Чувате ли, тази сѣмка, ако се посади, израства такова и такова голѣмо дърво и дава сладки плодове по половинѣ килограмъ, които лѣкуватъ болни“; всички почнали да говорятъ за сѣмката и сѣ вѣрвали въ цѣлебнитѣ свойства на нейнитѣ плодове; най-послѣ изгубватъ сѣмката и почватъ да казватъ, че това, което се говори за нея, е невѣрно и глупаво: може ли да сѣществува толкова голѣмо дърво и да дава такива плодове — лъжа е, и започнали назадъ въ невѣрието. Когато нѣкой отъ сегашнитѣ хора каже, че не вѣрва, казвамъ: „Приятелю, изгубилъ си сѣмката.“ Ти можешъ да бждешъ ученъ, сериозенъ човѣкъ, но нѣмашъ ли въ себе си тази сѣмка — любовта, ще бждешъ подложенъ на хиляди страдания. Нѣма да се спирамъ да обяснявамъ, какво нѣщо е религия; това вие сами ще си го разрѣшите, защото сега ви говоря за любовта. Питамъ: „Имаме ли ние тази сѣмка? Кой отъ великитѣ учени въ миналия и сегашния вѣкъ е донесълъ тази сѣмка?“ Нѣкои ще отговорятъ: „Христосъ я донесълъ.“ Кждѣ е, приятелю, я да я видимъ? Исусъ Христосъ страдалъ, възкрѣсналъ, но я да видимъ плода на това страдание и възкресение. Изгубена е сѣмката!

Ще продължа разказа. Този сѣщи мждрецъ се явява втори пжтъ въ онова царство и казва: „Понеже първия пжтъ вие изгубихте сѣмката, сега нѣма да ви я дамъ, да я прѣдавате отъ ржка на ржка, но, като намѣря най-достойния гражданинъ, ще му река: „Приятелю, ти имашъ хубава градина, азъ ще посадя сѣмката, а ти ще я поливашъ и наглеждашъ и слѣдъ 5—10 години ще имашъ плодове, цѣръ за всички“. Вие трѣбва да посадите тази сѣмка и да се ползвате отъ нейнитѣ плодове. А първиятъ плодъ на тази сѣмка е любовта, която трѣбва да цари между всички хора, безразлично отъ какво вѣрую и отъ каква народностъ сж. Тѣ трѣбва да се издигнатъ по-високо отъ дома, обществото и народа си; любовта трѣбва да обземе

цѣлото човѣчество, понеже всички сме негови членове; то съставлява общъ организъмъ, и когато бжде добръ нему, ще бжде добръ и на народа, и на обществото, и на дома, и на отдѣлния индивидъ, и обратното. Не искамъ да засѣгамъ никакъ вашитѣ възгледи — говоря принципиално. Моето намѣрение не е и затова не искамъ да се бъркамъ въ неджзитѣ обществени, политически, културни и духовни; то не е моята задача, па то не разрѣшава и въпроса. Когато влѣза въ единъ домъ, въ който хората страдатъ отъ гладъ, не трѣбва да имъ проповѣдвамъ, че Господъ ще промисли за тѣхъ, и да ги оставя съ тази мисль; нѣма да имъ кажа: „Вѣрвайте въ Бога, имайте упование въ Него“; азъ поддържамъ тоя принципъ: да нося на гърба си винаги пълна торба съ хлѣбъ, та, когато отида въ нѣкой домъ, кждѣто хората сж гладни, и видя, че се каратъ, да имъ кажа: „Сложете трапеза и елате да ядемъ“. Тогава ще се възстанови миръ и спокойствие въ дома. Съврѣменнитѣ хора иматъ прѣвратно схващане за живота; тѣ казватъ: „Да оправимъ обществото, свѣта.“ Идеални работи, но какъ да възпитате обществото, своитѣ синове и дъщери, политическитѣ мже, учителитѣ, свещеницитѣ, проповѣдницитѣ? Азъ съвѣтвамъ всинца ви, да идете и проучите живота на пчелитѣ — тѣ ще ви научатъ, какъ трѣбва да възпитавате. Когато искатъ да си създадатъ царица, тѣ приготвятъ за нея особена храна, за работницитѣ пчели друга храна, за търтеитѣ друга. Пчелитѣ умѣятъ да уредятъ своя животъ много по-добръ отъ хората, които само мждруватъ. Това не е упрекъ, но указание, че ние трѣбва да проучимъ по-нашироко природата, която стои прѣдъ насъ и въ която сж вложени всички закони и образци за прѣуспѣване. Въ мировата любовъ ние ще добиемъ повишение на нашето съзнание. Да чувствуващъ вибрациитѣ или да слушащъ гласа на всички страждущи хора и да имъ помагашъ, то значи да помагашъ на себе си и на народа си и на човѣчеството едновременно.

Онзи, у когото се е пробудило и дѣйствува това чувство, който се е освободилъ отъ всички материялни прѣчки, може да се проектира навсѣкждѣ въ пространството и да помага на всѣкиго. Ще кажете: „Какъ е възможно да помогнешъ нѣкому, безъ да го барнешъ?“ На този въпросъ азъ задавамъ другъ: „Слънцето, което е далечъ отъ насъ 93 милиона мили, пипа ли ни съ своитѣ ржцѣ?“ Не. Само като погледне отъ толкова далечно разстояние, всичко затрептява въ природата и започва да расте и да дава плодъ. Нѣкои казватъ: „Да вдигнемъ ржка и да благословимъ“. Хубаво, ама, като вдигнете ржка, трѣбва да дадете нѣщо, така, както слънцето всѣки день вдига ржцѣ надъ насъ и изпуска енергия, сила, върху болни и здрави сжщества. Ще рече нѣкой: „Какво ще се занимаваме съ слънцето!“ Не ви казвамъ да се занимавате съ него, но да го използвате. Ако нѣкой е неразположенъ духомъ, да се припече на слънце; ако е изгубилъ своята енергия, да се изложи на него; ако е разочарованъ въ своя идеалъ, ако не му стига умътъ какъ да работи, нека излѣзе на слънце да го понагрѣе. Ще се възрази: „Господъ е, който ще помогне.“ Като говорите за Господъ, азъ ви питамъ: „Какъвъ е вашиятъ Господъ?“ Господъ е вжтрѣ въ насъ: когато Го почувствуваме, когато заговори въ насъ, ние заобикваме всички хора безразлично и сме готови да се пожертвуваме за тѣхъ. Христосъ, като е казалъ: „Нѣма по-голъма любовъ, отъ тази, да положи нѣкой душата си за приятеля си“, иска да рече: да даде необходимитѣ условия на своя приятель да живѣе. Нашата любовъ къмъ ближния да не бжде такава, че да го считаме като грѣшникъ, и да го спасяваме, но да го считаме като братъ, приятель и да му дадемъ всички условия да живѣе и да се развива. Не мислете, че вие ще начертаете новъ пжтъ на живота, не; пжтътъ на живота на всѣкиго едного е начертанъ и е строго математически опрѣдѣленъ: на всѣкиго е опрѣделено какво ще стане

отъ него, какъ ще живѣе и какъ ще се развие животътъ му. Това е законътъ на постояннитъ причини и послѣдствия. Въ Божествения законъ на любовта нѣма дисхармония. И когато разберемъ любовта като една такава сила, тя ще се всели въ насъ; и тогава ще бждемъ силни да изправимъ всички обществени недѣзи, и да ги изправимъ не по начинъ механически, но чрѣзъ любовъ. Когато обществото насочи така любовта си къмъ когото и да било, ще измѣни ума му и ще даде направление на живота му. Ето защо, когато казваме, че Богъ е всесилень, подразбираме съвокупността на цѣлото битие, на всички сѣщества, на които мисълта е насочена къмъ насъ, като творческа сила. Всичко, което у насъ е лошо, то не е Божествено, то е наше; ние сме създали съврѣмения лошъ животъ и строй. Ако ме попитате, защо Богъ е създалъ така свѣта, ще ви отговоря, че знамъ, какво свѣтътъ е създаденъ друго-яче, а така, както го виждамъ, намирамъ го разваленъ отъ хората.

Всички тукъ, които ме слушате, имате разни възгледи за живота; азъ оправдавамъ тия възгледи, защото такава е схващането ви за живота. Не само вие имате свои възгледи, такива иматъ и млѣкопитающитѣ, птицитѣ, мравкитѣ, растенията — всички живѣятъ споредъ свое разбиране. Но това още не е самиятъ смисълъ на живота; той е по-богатъ, по-обширенъ. Въ човѣшката душа се криятъ способности и сили, които могатъ да се пробудятъ при особени условия. Всѣки отъ васъ може да направи малъкъ опитъ по това. Въ какво седи този опитъ? Въ слѣдното: най-първо мислете, че въ васъ сж вложени всички условия да станете истински човѣци; ако не можете да използвате тѣзи условия, това не показва, че въ васъ нѣма тѣзи възможности, то показва, че не сте намѣрили и приложили методитѣ. И съврѣмненитѣ учени хора, и философитѣ отъ хиляди години се стрѣмятъ да намѣрятъ тъкмо тѣзи методи, за да се повдигне човѣчеството.

Ние нѣмаме и религия, която да внася безсмъртие у човѣка; азъ казвамъ, че дѣйствително православна религия още не сѣществува въ свѣта. Като казвамъ това, нѣкои може да ме попитатъ, къмъ коя религия принадлежа; отговарямъ: къмъ никоя съврѣменна кука, безъ съдържание, религия. Азъ ще ви кажа къмъ коя принадлежа и ще ви опрѣдѣля какво нѣщо е религия — най-кратко опрѣдѣление. *Религията е връзка между любовта и мъдростта.* По-добро опрѣдѣление на религията отъ това нѣма. Онзи, който е намѣрилъ тази връзка — любовта да дѣйствува въ душата му и мъдростта въ ума му — той има религия, той разбира закона и самото безсмъртие. Тази религия ни прави подобни на Бога. Какъ може да бжде човѣкъ подобенъ на Бога? Да не умира, защото Богъ е безсмъртенъ. Па и Христосъ казва: „Бждете съвршени, както е Отецъ вашъ съвршенъ“, а не може да бжде човѣкъ безсмъртенъ, ако не е съвршенъ. Ще попита нѣкой: „Ами защо светиитѣ умрѣха?“ Защото понесоха грѣховеѣ на хората. Когато се освободимъ отъ грѣхове, ние не ще умираме, а ще дойдемъ въ онова положение, което е сѣщината на туй учение — живѣене въ любовь и мъдрость. Човѣкъ, който нѣма тази мирова любовь, не може да бжде религиозенъ и безсмъртенъ. Споредъ туй опрѣдѣление — схващайте ме добръ — да не умирашъ значи да си господарь на всички положения въ живота: да ти е еднакво радостно и когато страдашъ, и когато се радвашъ, да ти е еднакво когато губишъ, и когато печелишъ. Кого ние похваляме днесъ въ живота? Нали всички ония герои, които сж страдали и умрѣли? На кого издигаме паметници и полагаме вѣнци? На крадцитѣ ли, които сж грабили чуждото, на богатитѣ ли, които сж натрупали милиони, на философитѣ ли, които сж се отличавали съ знания? Не, а на ония, които сж страдали и

се самопожертвували за човѣчеството — на тѣхъ послѣдното отдава почитъ и данъ.

Съврѣменнитѣ хора често обичатъ да се надхитрюватъ съ софизми по отношение съществуването на Бога и питатъ: „Има ли Господъ?“ Азъ философски не разрѣшавамъ въпроса, а казвамъ просто, че Господъ съществува тѣй, както слънцето грѣе. Прѣдставете си, че сте будни сѣ нощно врѣме, а денемъ, кога слънцето грѣе, спите, че васъ ви събуждатъ винаги кога слънцето залѣзва, вие изучвате свѣта сѣ нощно врѣме и слѣдъ 20 години казвате: „Нѣма слънце“. Азъ възразявамъ: „Измѣнете начина на живото си, спете нощно врѣме и бждете будни деня, когато слънцето грѣе, и ще го видите“. Сжщото е и съ богаташитѣ, които сж потънали въ тежеститѣ си — не ги осждамъ, но посочвамъ тѣхното нещастие — тѣ се намиратъ въ дъното на океана, и затова слънчевитѣ лжчи не могатъ да проникнатъ до тѣхъ. Какъ могатъ да се спасятъ? Като оставятъ златото въ дъното на океана. „Ама има ли горѣ животъ?“ Много по-прѣкрасенъ. Тѣзи милиони могатъ да бждатъ мислитѣ ви: да спечелите богатства или да заемете високо положение или да завладѣете свѣта; освободете се отъ тѣзи мисли. Я кажете, кой министъръ оправи България, кой оправи Англия; кждѣ е Стара Гърция, кждѣ е Римъ, съ своята слава? Не оспорвамъ, че човѣкъ трѣбва да има стремежи, но казвамъ, че ние вървимъ въ крива посока, криво разбираме живота и че на това криво разбирање вече трѣбва да поставимъ кръстъ. Двама гръцки скулптори искали да покажатъ своето изкуство, кой по-добрѣ го разбира; единиятъ отъ тѣхъ изваялъ гроздъ толкова естественъ, че привлѣкълъ и самитѣ птици, а другиятъ изработилъ богиня толкова красива и метналъ отгорѣ ѣ вуалъ толкова деликатно, че другиятъ му рекълъ: „Я вдигни вуала, да я видя по-хубаво“. Този примѣръ показва, че она, който е изваялъ богинята, е билъ

по-изкусенъ. Но питамъ ви: и тѣзи двама художници не умрѣха ли? Умрѣха. Вие може да разбирате много добрѣ всѣки законъ, може да сте философъ, държавникъ и т. н., то е само изкуството на двамата художници, сѣнка на нѣщата, не е сжщността на живота; сжщността на живота е да влѣземъ въ хармония съ него. А ние още не сме влѣзли въ тази хармония. Азъ оспорвамъ на съврѣменнитѣ хора, че тѣ живѣятъ истински животъ; тѣ не живѣятъ такъвъ, а страдатъ и се мжчатъ. Споредъ менъ, има мжчение, трудъ и работа; ние сме още въ мжчението, а животътъ започва съ работата, а работата е съзнателниятъ животъ — да разбирашъ какъ да си господарь на себе си, на ума и на сърцето си и никой да не може да те подкупи; да имашъ онази велика любовъ, що въодушевява, и не само да те въодушевява, но и да бжде постояненъ стимулъ, както сж топлината и свѣтлината за разстителния животъ. Съврѣменнитѣ хора азъ ги уподобавамъ — ще ме извините за сравнението — на слѣдното: единъ ученъ умоповрѣденъ билъ поставенъ въ една голѣма зала на лудница, въ която прѣкарвали врѣмето си около 50 умопобъркани; той се занимавалъ съ събиране на сламки и отъ тѣхъ правѣлъ купчинки, които прѣзъ деня прѣнасялъ отъ едно кюше на друго и на другия день пакъ повтарялъ сжщото. Хората мязатъ на този човѣкъ и питатъ защо сж нещастни; защото трупатъ сламки. Трѣбва да дойде онзи благодатенъ вѣтеръ, който да помете всички сламки и съ тѣхъ нещастията. Ние трѣбва да постъпваме спрѣмо своитѣ ближни като онзи свѣтецъ, който, като отивалъ да се разговаря съ Бога и минавалъ покрай единъ богатъ човѣкъ, казалъ му послѣдниятъ: „Речи на Господа, че ми дотегна това богатство, да го отнеме, за да живѣя като хората“. — „Много добрѣ, казалъ мждрецътъ, ще кажа на Бога“. Повървѣлъ по-нататъкъ и видѣлъ единъ бѣднякъ, който пѣкъ

му казалъ: „Кажѣ на Бога, че ми дотегна този животъ, стига съмъ ходилъ голъ и босъ, да ми даде дрехи, изобщо да измѣни условията на живота ми“. — „И твоята молба ще прѣдставя, рекълъ мждрецътъ“. Отива при Господа и му разправя за двамата; Господъ му рекълъ: „Кажѣ на богатия да стане недоволенъ и да започне да роптае противъ менъ и азъ ще му отнема всичкото богатство, а на онзи бѣднякъ кажи да бѣде доволенъ отъ живота и всичко ще му се даде“. Връща се мждрецътъ и казва на богатия каквото му поржчалъ Господъ, но богатиятъ възразилъ: „Какъ мога да направя това?“ — „Тогава, богатството ти ще остане“. Минава край бѣдняка и му казва поржчаното отъ Господа, но и той му възразилъ: „Какъ мога да бѣда доволенъ при такива лоши условия?“ — Тогава казва му мждрецътъ: „Ще ходишъ голъ и голъ ще бѣдешъ погребанъ“. Казвате, че починалитѣ били при Бога, а отивате на гробищата да имъ четете молитви и да ги поливате. Могатъ ли тѣ да бѣдять едноврѣменно и на гробищата и при Бога? Онзи, който е горѣ, трѣбва да каже на онѣзи, които сж долу: „Вие, които мислите, че сте мъртви, почнете да благодарите и ще възкрѣснете“. Това, което ви казвамъ, не го вземайте за упрекъ че имамъ намѣрение да укорявамъ когото и да е за неговитѣ вѣрвания; излагамъ само ония лъжливи схващания за живота, които сж вмѣкнати въ насъ и които нитикатъ въ кривъ пѣтъ, да сме въ дисхармония съ самия животъ. Ние искаме да живѣемъ, а при това приготвяваме се за смъртъ. Онзи, който е намѣрилъ закона на мировата любовъ, на туй козмическо съзнание, той вече не умира. Може да му забиете гвоздеи на рѣцѣтъ и краката, може да го разпънете на кръстъ, може да го положите въ гроба, той е въ състояние да оживѣе пакъ. Онзи, който не е научилъ този великъ законъ на любовта, неговиятъ камъкъ никога не ще бѣде отваленъ отъ гроба. Днесъ хората сѣ това говорятъ:

„Ние сме грѣшници, грѣшници!“ Не искамъ вече да чувамъ такова нищо. Туй, което азъ зная, е, че хората по естество, въ душата сж добри, а по заблуждения и воля сж лоши. Тѣ търсятъ щастие и мислятъ, че по този пѣтъ, по който вървятъ, ще го намѣрятъ. Нѣма да го намѣрятъ; защото и тѣхнитѣ бащи и дѣди сж го търсили сѣ по сжщия пѣтъ и не сж го намѣрили. Христосъ е казалъ: „Онѣзи, които чуятъ гласа на Сина человѣческаго, ще оживѣятъ“, а що значи Сина человѣческаго? Синътъ на мъдростъта и любовъта. Онзи, който е съединилъ мъдростъта съ любовъта, той е оживѣлъ, и вие, когато чувате, този гласъ, ще оживѣете, ще възкрѣснете. Туй именно е училъ Христосъ. Ако посадите сѣмката, за която азъ ви говорихъ, а не само да я приемате и прѣдавате на хората отъ ржка на ржка, ако я посадите въ сърцата си, ще дойде ставането, оживѣването и възкресението, което толкова очаквате. Тогава животътъ ще влѣзе въ своя естественъ, божественъ пѣтъ. На всички майки, които ме слушате, мога да дамъ правило, какъ да имате синове и дѣщери, каквито вие искате. Онѣзи дѣвици и момци, които ме слушате, мога да ви кажа смисълътъ на вашия животъ въ какво седи. Вие ще се ожените — женидбата е благословено дѣло — но има три вида женидби: едната наричаме търговско съдружие, другата женидба на господаръ съ слугиня, т. е. мъжътъ господаръ, а жената слугиня, и обратното, и третата е съчетание, когато мъжътъ и жената живѣятъ въ любовъ и мъдростъ, когато живѣятъ единъ за другъ, когато жената не само никога нѣма да каже на своя възлюбленъ горчива дума, но даже нѣма да отправи гнѣвенъ погледъ къмъ него, и при най-голѣми негови погрѣшки ще излива любовъ къмъ своя другаръ. Само при такава женидба въ свѣта могатъ да се родятъ добри дѣца, мъдреци, светии, — служители на цѣлото човѣчество. Ако майката, която е зачала своето дѣте, е въодушевена отъ

велики идеи за човѣчеството, още въ брѣменно състояние ще прѣдаде на дѣтето си всички качества: тя е като Богъ на дѣтето и може да направи отъ тази калъ тамъ каквото иска, защото, излѣзе ли еднажъ отъ утробата на майка си, дѣтето става вече независимо въ мислитѣ и чувствуванията. Ако майката вложи всички свои качества на любовъ и мъдростъ въ дѣтето си при деветмѣсечното брѣменно състояние, дѣтето ще има къмъ своята майка прѣзъ цѣлия си животъ хубаво разположение и всѣкога ще бѣде готово да се жертвува за нея. Когато нѣкой синъ каже на майка си: „Защо си ме родила?“, азъ разбирамъ, естествено, че майката, когато го е носила, е мислила противни нѣща или пъкъ баща му е билъ въ такова състояние. Синоветѣ и дѣщеритѣ носятъ мислитѣ на своитѣ родители; това е заключението, до което и сврѣменната наука е дошла. Въ такава обща бесѣда, естествено, азъ не мога да се спирамъ по-надълго на въпроса и наподробно да развия тѣзи принципи; трѣбватъ училища, въ които младежитѣ да се възпитаватъ върху тия велики закони, какъ да могатъ да станатъ добри бащи и майки, а сжщо и строители на бжджщето общество. Има една книга, написана, мисля, отъ нѣкой българинъ, съ много хубаво заглавие „Строителитѣ на България“; обаче да знаешъ какъ строишъ, то е велико, свето дѣло.

Може би се съмнѣвате въ това, което ви казвамъ; нѣма защо да се съмнѣвате: вие грѣшите, като се съмнѣвате; изхвърлете съмнѣнията отъ душата си, защото моето съмнѣние въ васъ е съмнѣние въ самия мене и вашитѣ съмнѣния въ менъ сж съмнѣния въ самитѣ васъ. Азъ не се съмнѣвамъ въ васъ; имамъ всичката вѣра, че отъ васъ въ бжджще могатъ да станатъ добри хора. Нѣкои отъ васъ сега се намиратъ още въ ранно състояние, нѣкои още не сте на работа на нивата, но слѣдъ хиляди години, когато ви срѣщна, ще има голѣма разлика въ васъ въ сравнение съ сегашното ви

положение. Ще кажете: „Можемъ ли да се срѣщнемъ слѣдъ толкова години?“ Разбира се, че ще се срѣщнемъ, и ще се разбираме много по-добрѣ, отколкото днесъ. Сега вие гледате критически и си казвате: „Този човѣкъ, като се е явилъ тукъ да ни говори, има нѣщо — може да ни омотае; опасна е тази работа — нека бждемъ на щрекъ!“ Имате право: и азъ да бѣхъ на ваше мѣсто, така щѣхъ да мисля. Сега, като пжтувахъ отъ София за насамъ, седѣхъ до едного; гледамъ, че си попипва кесията въ джоба и въ сжщото врѣме погледва менъ и другитѣ и вѣроятно се питаше дали не сме отъ ония хора, които взематъ, а не даватъ, дали той ще влѣзе въ нашия джобъ или ние въ неговия. Не съмъ азъ отъ онѣзи, които бъркатъ въ джобоветѣ, азъ мога да ви оставя вие да бръкнете въ моя джобъ, да вземете каквото можете. Само когато така почнемъ да мислимъ, свѣтътъ ще се оправи. Въ свѣта трѣбва да има изобилие: изобилие въ мозъцитѣ, изобилие въ сърцата — даромъ да си отваряме сърцата единъ на другъ. Азъ не разглеждамъ съврѣменното общество така, както вие; то така и ще си умре, нему никой не може да му помогне при тия мисли. Може, но какъ? Ако се измѣнятъ условията. И ще ви приведа за това единъ смѣшенъ примѣръ. Когато върлуваше испанската болестъ и задигна шесть милиона души изъ цѣлия свѣтъ, попитаха ме, какъ да се лѣкуватъ. Казвамъ имъ, че не съмъ лѣкарь, но споредъ законитѣ, които знаа, да пиятъ врѣла вода и да ядатъ топли картофи, и слѣдъ седмица или десетъ дена кризата ще мине. Сега нѣкои ще кажатъ: „Мислишъ толкова ли сме глупави — дѣ сме яли картофи и пили вода!“ Не че сте глупави, но ви казвамъ единъ методъ на лѣкуване; направете опитъ. Нека кажатъ всички ония, които сж опитали, какви бѣха послѣдствията. А лѣкаритѣ какво правѣха? Туряха инжекции и повечето болни заминаха за онзи свѣтъ — за 17 дена се поминаха

1700 души въ София. И го обясняваха: „А, имаше криза, усложнение“ и т. н. Казвамъ: тия хора трѣбваше да пиятъ врѣла вода и да ядатъ топли картофи; пиенето врѣла вода сжщо е инжекция, но извжтрѣ, а не извънъ; работата е да се знае кждѣ да се постави. И сега, ако питате, какъ ще се излѣкува България, казвамъ ви: „Врѣла вода да пие и топли картофи да яде“. (Общъ смѣхъ) Като казвамъ врѣла вода, трѣбва да знаете откъдѣ да черпите водата—отъ тамъ, дѣто я пие оселтъ, защото той избира дѣ има хубава вода. Врѣлата вода, ако я употребявате, ще внесе у васъ онѣзи елементи, че 90% отъ съврѣменнитѣ кризи, които разяждатъ обществото, ще изчезнатъ. А врѣлата вода и топли картофи — това е животъ въ любовь и мждрость.

И тъй, мировата любовь ще ни тури въ връзка съ живота, да разбираме смисъла на всичко — на всѣко цвѣте, дърво, изворъ, планина, домъ, човѣкъ. Тя ще ни разкрие великата тайна на живота, да разберемъ отношенията си единъ къмъ другъ. Когато тя влѣзе въ насъ, ще ни направи мощни герои, да побѣждаваме. И съ единъ опитъ не става — ще направите най-малко 99 и стотниятъ ще сполучи, той нѣма да направи изключение. Значи, ще трѣбва да постоянствувате. Всичко туй е вѣрно и въ живота. Болѣдува ли човѣкъ, има ли извѣстни нещастия — опрѣдѣлено е математически, колко врѣме ще се продължаватъ, понеже всички болести се дължатъ на извѣстни живи сжщества, на микроби, чийто животъ не е съгласенъ съ онзи на болния. Внесатъ отрова — има болести. Болеститѣ ще сжществуватъ, докогато оставяме тѣзи микроби да сжществуватъ у насъ и да влагатъ тамъ своитѣ излишъци. Ако нѣкой би ме попиталъ: „Докога ще има убийства въ свѣта“, ще му отговоря: докогато има убийци. — „Докога ще има кражби?“ — Докогато има крадци. Но крадцитѣ не сж се родили, тѣхъ ги е създадо лъжливото схващане на

живота. Убийците — това сж чада на една стара култура. То сж лошитѣ идеи, които, като влѣзатъ въ човѣка, може да убиятъ каквато ще и да е натура. Съврѣменната наука показва, че човѣкъ може да се хипнотизира, може да му се внушатъ мисли да извърши прѣстѣпления. Знаете, че сж правени сума опити: младежи, които не сж поставени при благоприятни условия, тѣхниятъ моралъ не може да издържи изпита. А мировата любовъ създава онѣзи благоприятни условия, които прѣмахватъ всички отрови въ обществото. Всѣко неразположение, всѣка лоша мисль, всѣко лошо чувство, всѣко лошо дѣйствиe се дължи на вибрациитѣ на извѣстни материи, които сжществуватъ у насъ и които се проявяватъ въ нашия животъ. Слѣдователно, човѣкъ, за да бжде добъръ, за да проявява добри желания и добри мисли, трѣбва да събира чиста ефирна материя и да организира своитѣ сили. Грубата материя е като единъ матриксъ или като основа за зараждането на прѣстѣпления. И дѣто е казано: „Ония, които чуятъ гласа на Сина чловѣческаго, ще оживѣятъ“, значи ония, които разбератъ закона на мъдростъта и любовта, нѣма да бждатъ подложени на лоши условия. Ако живѣете въ нѣкоя изба, дѣто не прониква слънце, естествено, тамъ ще има условия да ви хване ревматизъмъ или охтика, ипохондрия и други болести. Излѣзте на слънце: защото благоприятнитѣ условия сж надъ повърхността на земята; освободете се отъ чрѣзмѣрна влага и тогава ще внесете нови условия въ живота си. Що е влага у човѣка? Чрѣзмѣрнитѣ желания създаватъ влага. А чрѣзмѣрнитѣ пѣкъ крайни мисли произвеждатъ сухота. Ще рече, и влагата и сухотата въ своитѣ крайни прояви иматъ лошъ резултатъ за живота.

Сега, въ тази мирова любовъ, дѣто съзнанието се е повдигнало, се намиратъ опорни точки за развитието на човѣка. Ще ви дамъ единъ примѣръ. Имате ржка, която често вдигате, и свивате прѣ-

ститъ ѝ. Защо едни пръсти сж по-голѣми, а други по-малки и защо палецътъ е отдалеченъ? Когато ржката рече да дѣйствува, всички тия пръсти се събиратъ и палецътъ дойде отгорѣ да имъ помогне; човѣкъ хваща рало или каквото и да е друго оржие и работи. Ако въ едно общество, което е създадено, да речемъ отъ ржка, едни могатъ да бждатъ търговци — малкитѣ пръсти, това сж търговцитѣ, ние ги наричаме „базиргяни“, свврѣмненни практични хора, безименнитѣ пръсти — това сж хората на културата, на науката, срѣднитѣ — на правосъдието и политиката, показалцитѣ — на религията и на личния животъ, палцитѣ — на божественния свѣтъ, разумното у човѣка — всички тия пръсти трѣбва да се съединятъ и да дѣйствутатъ. Докогато обществото, политицитѣ, културнитѣ, духовнитѣ хора сж разединени, не може да произведатъ онзи ефектъ, който произвежда ржката, когато събере всичкитѣ си пръсти на работа. За да съедини човѣкъ своята ржка, трѣбва воля; а когато вложи своята воля, внесе своитѣ мисли въ областитѣ, които току-що споменахъ, и каже „Елате на помощъ“, всички ще се събератъ, като пръститѣ на човѣшката ржка, и ще извършатъ чудеса. Слѣдователно, велика философия е вложена въ ржката. Всѣки день, когато погледнете вашитѣ пръсти, помислете за вашитѣ отношения, за отношенията на любовта къмъ мъдростта. Палецътъ прѣдставя Божественния принципъ, който трѣбва да се употреби за благо на всички хора, на цѣлото човѣчество, показалецътъ — за религията и личния животъ; срѣдниятъ пръстъ влага правото и политиката въ полза на човѣчеството, разбира лoшевинитѣ на живота и създава законитѣ; безименниятъ влага културата; кутрето—материалнитѣ облаги. Палецътъ е готовъ да се самопожертвува и казва на другитѣ пръсти: „Ако се съедините вие четирма, ще ви подкрѣпя и азъ, и работа ще бжде свършена“. Нѣкои оратори, когато говорятъ, вдигатъ и махатъ

ржцѣ, па и азъ вдигамъ и махамъ ржка къмъ васъ—
защо? Съ това казвамъ на всинца ви да намѣрите
отношенията на любовта къмъ мъдростта, да по-
знаете вашитѣ права и задължения къмъ вашитѣ
близки, да намѣрите и приложите великитѣ прин-
ципи на тази Божествената наука за благото на
обществото, за повдигане на младежта, и така
да подобрите и икономическитѣ си условия: да
има масло, зарзаватъ, жито, плодове, всичко въ
изобилие. Ето това означаватъ прѣститѣ на ржката.
Ако всички хора знаеха какъ да свиватъ прѣ-
ститѣ на ржката си, щѣха дя бждатъ въ друго
положение. Но българинътъ вдига ржката си въ
юмрукъ ей така и казва: „Мога да ти пукна гла-
вата“, както англичанитѣ и американцитѣ се бо-
ксиратъ по носовѣтѣ. На такъвъ, който свива
юмрукъ противъ менъ, азъ казвамъ: „Съ тебе
мога да върша работа, защото съ тебе ще се
разберемъ, ела при менъ“. Азъ бихъ желалъ
да имамъ работа съ онзи, който има свити
юмури. Дѣте, когато се ражда, е съ свити юмури,
което показва: „Азъ ще порасна и ще завладѣя
свѣта“, а когато човѣкъ умира, разперва ржцѣ,
като да казва: „Умирамъ, не можахъ нищо да на-
права, Господи, прости!“ Но Господъ, знаете ли,
какво отговаря на такъвъ? Не си знаялъ какъ да
свивашъ прѣститѣ си. Защо и вие страдате? За-
щото не знаете какъ да свивате прѣститѣ си. „Ама
защо е това нещастие въ нашия домъ, защо страда
България, ама контрибуция ще има ли?“ — Ако
си държите ржката отворена, ще има контрибуция,
но ако си я затворите, нѣма да има контрибуция.
„Ама какво ще бжде нашето положение въ бж-
деще?“ Ако знаете да си свивате ржката, ще бж-
дете свободни, великъ народъ; но ако не знаете,
ще бждете роби, както досега. Може да кажете,
че сте свободни, но — извинете ме — не сте сво-
бодни. Докогато не се разбирате, докогато си от-
мѣщавате, докогато не се обичате и не сте готови

да се жертвувате единъ за другъ, не сте свободни нито като индивиди, нито като общество, нито като народъ, нито като човѣчество.

Днесъ азъ искамъ да оставя въ вашитѣ умове тази мисль: всички българи да почнатъ най-напрѣдъ да си свиватъ прѣститѣ на дѣсната ржка правилно, и като свиватъ прѣститѣ, да знаятъ какво означава това; да концентриратъ ума си въ своята ржка и да казватъ: „Всичко каквото може да се включи въ тѣзи прѣсти, ще го направя.“ Искамъ да оставя въ вашитѣ умове тази мисль: всички българи да започнатъ да свиватъ ржцѣтѣ си — първо дѣсната ржка, която е на мъдростъта, а послѣ и лѣвата, която е на любовта. Направете една година опитъ, проектирайте това въ мислитѣ, волята и дѣйствиетата си и ще видите резултата. Ще кажете: „Ама ние не сме толкова глупави“. Много глупави работи сте правили. Нема онзи, който седи въ библиотеката прѣдъ чаша бира, нема онзи който дигне цигара и запуши, много умни работи върши? Онзи, който чете вѣстници, новинитѣ на които едва 1% сж върни, нема върши умни работи? А това, което ви казвамъ за ржката, 99% е върно. Вие, и като четете вѣстници, и като пиете бира, пакъ свивате прѣститѣ; но, като ги свивате, кажете: „Нѣма да пия, нѣма да пуша, нѣма да се гнѣвя, да си отмъщавамъ на своя неприятел“; свийте си ржката и му кажете: „Благо ще ти говоря“. Не е ли това велика философия? Азъ ви уча на единъ великъ законъ въ живота, какъ да свивате ржка, за да отива всичко на добро. Вложете тази велика мисль; най-малко опитайте я. Не мислете че искамъ да ви излъжа, направете единъ малкъ опитъ и слѣдъ година, когато се срѣщнемъ изново, ще ми разправите за вашия опитъ. И той е най-лесниятъ опитъ. Може да ви дамъ и други опити, но тѣ ще ви костватъ много. Не искамъ само да свивате ржката си, но, като я свие, да мислите. Отчаяни сте, искате да се самоубиете

или искате да убиете нѣкого, свийте си прѣститѣ и кажете „Не“! Малодушни сте — ще направите сжщото. Всичката тайна се крие въ вашата ржка. Да имате ржцѣ, то значи, да имате най-голѣмото благо на физическия свѣтъ. Какво не излиза изъ подъ човѣшката ржка! Какви хубави звуци излизатъ изъ подъ ржката на цигуларя, когато хване лжка, и отъ онзи пианистъ, виртуозъ, когато за-свири на пиано! Ако разбирате този законъ, да свивате както трѣбва прѣститѣ си и прѣзъ всѣки прѣстъ да прашате съотвѣтствующи струи мисли; ако вложите всичката си сила въ тѣхъ, тѣ ще иматъ такова чаровно дѣйствиe, каквото не може да си прѣдставите. Ние пишемъ съ три прѣста, но, ако вложимъ въ тѣхъ всичката сила на нашитѣ мисли, тогава подъ перото ни ще излѣзе съвсѣмъ друго. Това сж великитайни, които сж знаели хората прѣди грѣхопадането и които сега сж забравени.

Ще трѣбва не само да свивате, но и разтваряте ржцѣ. Разтварянето на ржката нагорѣ къмъ пространството какво подразбира? Възприемане на енергия. Като възприемете тази сила, веднага свийте прѣститѣ си и проектирайте тази сила въ мислитѣ и желанията си — така ще дадете силенъ потикъ на живота си. Кажете: „Отъ великия складъ на природата, дѣто се крие такава мждростъ и любовъ, искамъ моитѣ ржцѣ да бждатъ поляризирани, да възприема мждростъта и любовъта, да възприема доброто, съединителната връзка, която служи между всички хора на земята. И пригрѣщането това означава — да дадешъ нѣщо отъ себе си, отъ своята любовъ и своята мждростъ. Когато пригрѣнешъ нѣкого братски и проектирашъ своята любовъ и своитѣ добри мисли, ще внесешъ животъ въ него. Момъкъ, когато пригрѣне така своята възлюбена, ще ѝ даде въодушевление, животъ. Онзи пъкъ, който пригрѣща като октопода и се усѣща духомъ убить, у него нищо нѣма и нищо не може да даде. Нашитѣ пригрѣдки, на-

шитѣ отворени и свити рѣцѣ не сѣ току-така — тѣ иматъ свой смисълъ, който Богъ първоначално е вложилъ въ тѣхъ и който сѣществува и въ природата.

Ако имамъ случай да говоря върху този прѣдметъ пакъ, ще продължа бесѣдата си. Сега ще ви остава съ тази мисълъ: вие, които ме слушате, да се научите и да научите вашитѣ близки, да свиватъ рѣцѣтъ си и да пригрѣщатъ съ любовъ и мѣдростъ. Само така ще се поправятъ хората, домоветѣ, обществото политически, културно и духовно. Трѣбва да се откажете отъ миналото и да започнете онзи разуменъ животъ, за който ви говорихъ и който се възвѣства сега въ свѣта. Който отсега натакъ не се съобразява съ тоя великъ законъ, за него нѣма на земята условия да живѣе. Хората, които не искатъ да се съобразяватъ съ него, законитѣ на природата казватъ, че трѣбва да си заминатъ отъ земята. Ако вие сега не вървате въ това, което говоря, провѣрете и слѣдъ 10 години ще кажете, върни ли сѣ моитѣ думи или не. Великъ законъ се налага сега на цѣлото човѣчество — велико съзнание се пробужда въ свѣта, нѣщо, което никога не е ставало. То е кипежътъ на всички човѣшки души, които искатъ свобода. И тази свобода се търси не отъ единици, отъ малцина, а отъ цѣлото човѣчество — отъ всѣки домъ, отъ всѣки индивидъ, отъ всѣка култура и религия. Туй е Божественъ кипежъ, който повдига цѣлото човѣчество. И религиознитѣ хора не само не трѣбва да спѣватъ неговото течение, но ще трѣбва да му дадатъ пѣтъ, защото иначе ще ги прѣгази. Туй течение носи такива блага, каквито свѣтътъ досега не е виждалъ; но и такива страдания за ония, които ще му се противопоставятъ, каквито тѣ не сѣ виждали. Земята ще се разтърси така, щото хората ще познаятъ, че въ свѣта има нѣщо друго, което тѣ досега не сѣ усѣждали. И природата има край на търпѣние. Да не мислите, че бѣдѣщето на свѣта

ще върви по същия начинъ, както досега — кажете, сбогомъ на вашето минало! Нѣкои ще рекатъ: „Азъ съмъ спечелилъ много пари и оставямъ 2000 л., за да ме погребатъ“. Съжалявамъ, че оставяте пари, за да ви погребатъ. „Ще оставя пари на обществото за благотворителни цѣли.“ Съжалявамъ, че оставяте пари съ завѣщание, безъ да направите приживѣ нѣщо. Каквото ще направите, направете го докато живѣте; като умрете, онова, което остава, не е ваше и нѣмате никакво право да завѣщавате; като умрете, хората ще правятъ съ имота и паритѣ, които сте оставили, каквото си искатъ. Ето, съ такива нелѣпи мисли живѣте и умираете, и се питате отгорѣ, защо сж всичкитѣ тия нещастия. Завѣщайте въ сърцата и умоветѣ на вашитѣ близки любовъ и мъдростъ — тѣ сж цѣннитѣ. Въ вашитѣ сърца и въ вашитѣ глави се криятъ нѣща цѣнни. Знаете ли, колко струватъ тѣ? Милиарди. Знаете ли, колко милиона години време е отишло за тѣхното развитие? Знаете ли, колко милиона разумни същества сж работили върху ума? Не разбирате, какви богатства се криятъ въ мозъка. Той живѣе и слѣдъ като тѣлото умре и изгние. Тѣй го виждамъ. Азъ виждамъ хора, които живѣятъ и по другъ начинъ. Вие ще попитате: „Какъ може човѣкъ да живѣе, когато умре?“ Живѣете, да речемъ, като водолази, и като се срѣщнете долу съ други, познавате се като водолази, и може да се попитате сжщо: „Можели да се живѣе при други условия?“ Но, като излѣзете на повърхността на водата и снемете вашия костюмъ водолазки, вече живѣте като другитѣ хора. И ние сега живѣемъ като водолази, обаче, като излѣземъ на повърхността, ще заживѣемъ по-друго-яче. Има хиляди възможности, по които може да се живѣе. И онзи, който турва прѣгради на живота, не разбира основнитѣ закони на човѣшката душа и духъ. Ако човѣкъ само сега се раждаше и умираше, ако прѣвъ пътъ съществуваше, той би билъ жалко същество.

Човѣка, когото вие виждате прѣдъ васъ, сжествува отъ милиони години. Богъ е работилъ милиони години върху неговата душа и върху неговия духъ. Душата — това е Неговата дъщеря; духътъ — това е Неговиятъ синъ. Къмъ тѣхъ трѣбва да се отнасяме съ дълбока почитъ и благоговѣние.

Туй е новото Божествено учение на този свѣтъ, което се възвѣства и което ще влѣе новъ животъ въ съврѣменното общество.

(Публична бесѣда, държана на 19. августъ 1919 г., Прѣображение, въ Читалището „Надежда“, гр. Търново, по случай срѣщата на ученицитѣ отъ Бѣлото братство)

Козмичната обичь.

Като слушате думитѣ „Козмична обичь“, на пръвъ погледъ може да ви се види странно и да се запитате: „Какъ е възможно обичьта да бжде козмична?“ Може. Азъ употрѣбявамъ тази дума въ много широкъ смисълъ. Думата „любовь“ употрѣбявамъ въ смисълъ на енергия, която излиза отъ центъра на вселената и отива къмъ периферията, а думата „обичь“ употрѣбявамъ въ смисълъ на енергия, която излиза отъ периферията и върви къмъ центъра на Битието. Любовьта наричамъ творчески, съзидателенъ процесъ, а обичьта — процесъ, който върви отдолу нагорѣ, който съгражда. Когато говоримъ за култура, общественъ, политически и духовенъ животъ, подразбирамъ обичьта проявена въ своята велика дѣйностъ, т. е. тя прѣдставя единъ съзнателенъ процесъ, който става индивидуално въ вселената. Ще ви моля за моментъ да оставите своитѣ възгледи, каквито и да сж тѣ, и да разсждавате съ мене заедно, безъ да критикувате. Ако искате да се ползвате, поставете се въ положението на фотография, която възприема картинитѣ вѣрно както сж, а послѣ критикувайте. Ако се поставите едноврѣменно на критична почва, вие ще възприемете прѣдставленията невѣрно, а съ това и критиката ви ще бжде неразумна.

Азъ говоря върху обичьта, защото тя е необходимъ елементъ за всѣкиго отъ васъ. Всѣки, който иска да бжде здравъ и щастливъ, трѣбва да разбира вжтрѣшната сила на обичьта. Мнозина говорятъ за любовь и обичь, но ги смѣсватъ. Любовьта твори, а обичьта съгражда; въ много случаи, обаче, любовьта и разрушава. Котката изяжда мишката

отъ любовъ, защото тя тъй разбира и проявява процеса на любовта. При това, вие знаете, какъ я изяжда — не съблича кожата ѝ, не изхвърля отъ нея нечистотиитѣ ѝ, а я поглъща изцѣло съ тѣхъ. И ни се вижда много странно, какъ тъй котката, която е образецъ на чистота, която е тъй прѣфинена въ това отношение, да не знае какъ да яде. Мнозина и отъ хората иматъ навика на котката — не знаятъ какъ да се хранятъ. Когато единъ човѣкъ погълне въ ума си една мисълъ съ всичкитѣ ѝ нечистотии — съ кожата, червата, стомаха и пр. — това показва, че той не знае какъ да се храни. Такъвъ човѣкъ има, лакомството и любовта на котка. И ние, когато колимъ и изяждаме животнитѣ, съ това изразяваме любовъ къмъ тѣхъ. Ако животнитѣ ни биха запитали, защо ги колимъ и изяждаме, ние би трѣбвало да имъ отговоримъ, че това вършимъ отъ голѣма любовъ къмъ тѣхъ — искаме да ги туримъ вжтрѣ въ себе си, не да ги гледаме само отвънъ. Любовта казва: „Азъ не признавамъ никакво друго сжществуване, освѣнъ моето, и всѣко друго сжщество, което се намира извънъ мене, трѣбва да влѣзе въ мене“. Тѣй сж разбирали любовта още старитѣ хора, тъй я разбира и новото поколѣние. Ако ние я разберемъ друго-яче, мислимъ си, че ще се натъкнемъ на едно противорѣчие. Въ съврѣмения обществень, политически и духовень животъ всички хора страдатъ отъ прѣизобилна любовъ, отъ която всѣкому се е втрѣснало. На простъ езикъ казано, ето какъ стои работата: ако една жена има много вълна и я остави безъ да я тъче, вълната започва да мирише. Азъ пъкъ казвамъ: любовта ѝ започнала да мирише. Трѣбва да намѣри процеса на обичта, да започне да пере, да влачи, да преде и да тъче вълната. Може, като тази жена, да имате, много вълна, като човѣци, може да сте богати, търговци, философи, учени, проповѣдници, всичко е добро, но не предете ли и тъчете съ званията си, ще ви кажа, че сте

проповѣдници на вълна, търговци на вълна, философи на вълна, учени на вълна и т. н.; вие имате само вълна неизпредена. Вълната трѣбва да се изпреди, а ще се изпреди, когато дойде онзи великъ процесъ на козмичната обичъ и се пробуди у насъ козмичната сила, или както съврѣменнитѣ философи казватъ, когато се пробуди у насъ висшето съзнание, и разберемъ, че трѣбва да работимъ за общото благо на цѣлото човѣчество, на всички живи същества, безразлично, дали ги виждаме или не.

Ще кажете, че моята мисль е малко странна. Странна е, дѣйствително, но не всички странни нѣща сж и невѣрни, както и не всички обикновени, намъ познати, нѣща сж вѣрни. За да направя мисльта си ясна, ще си послужи съ една картина. Въ миналото, въ златния вѣкъ на човѣшката култура, въ тѣй наречената първа раса на боговетѣ, живѣлъ въ тѣхното царство великъ мждрецъ, прѣдъ когото се явилъ единъ ученикъ да го моли: „Искамъ да ме научишъ на една отъ великитѣ тайни на Битието, а именно да бжда въ състояние да се прѣвръщамъ въ каквато форма и да пожелае, въ грамаденъ размѣръ, да ставамъ голѣмъ колкото слънцето, да изпълвамъ цѣлото пространство и по този начинъ да бжда видимъ отъ всички“. Мждрецътъ казалъ на ученика си: „Да бжде споредъ желанието ти“. Ученикътъ се много зарадвалъ и си рекълъ: „Научихъ най-послѣ тази велика тайна — да бжда видимъ отъ всички, и сега ще бжда най-щастливото същество“. Той, обаче, забравилъ да попита учителя си и какъ да се смалѣва, когато пожелае. Станалъ наистина голѣмъ, че всички го виждали, но не могълъ да бжде въ общение съ хората, не ги виждалъ, защото високо стоялъ надъ тѣхъ, не могълъ да се прѣкривѣва и да говори съ тѣхъ, затова ходилъ навсѣкждѣ самъ и се чувствувалъ много уединенъ. Всички го виждали необикновено голѣмъ, и много учени, философи, физици,

астрономи започнали да го изучаватъ и да търсятъ причинитѣ, по които естеството го е направило такъвъ. Създали се хиляди теории и легенди за неговия произходъ. Великиятъ мѣдрецъ, неговиятъ учителъ, просто казалъ: „Причината за тази голѣмина не е нищо друго, освѣнъ желанието на ученика да стане голѣмъ, за да го виждатъ всички, и азъ изпълнихъ желанието му“. При този мѣдрецъ дохожда другъ ученикъ и казва: „Учителю, азъ искамъ да ме научишъ на тайната да се смалявамъ дотолкова, че да не ме вижда никой въ свѣта“. Мѣдрецътъ изпълнилъ и неговото желание, и ученикътъ станалъ много малъкъ—невидимъ. Но и той, както първиятъ, забравилъ да попита, какъ би могълъ да се възвърне въ първото си положение, затова, слѣдъ като станалъ невидимъ и слѣзълъ до най-голѣмитѣ дълбочини на Битието, като поискалъ, не могълъ да се повърне назадъ. Тѣзи двама ученика съставляватъ двата противоположни полюси въ свѣта — единиятъ образува голѣмитѣ свѣтове, а другиятъ малкитѣ, т. е. микробитѣ, които се загнѣздватъ навсѣкждѣ, невидими отъ никого, и мжчатъ днесъ хората. Слѣдъ врѣме, при сѣщия мѣдрецъ се явява другъ ученикъ и казва: „Учителю, азъ искамъ да ме научишъ на свойствата на видѣлната и топлината, да бѣда едноврѣменно и видимъ, като свѣтлината, и невидимъ, като топлината; видимъ като свѣтлината, за да озарявамъ грамаднитѣ свѣтове, и невидимъ като топлината, за да стоплямъ и най-малкитѣ животинки долу по земята. Учителътъ му отговорилъ: „Да бѣде споредъ желанието ти“. И така, въ съврѣмения свѣтъ има три процеса, които работятъ едноврѣменно. Споредъ единия процесъ, едни хора искатъ да забогатѣятъ, да станатъ учени, философи, министри, генерали, да образуватъ държава. Тѣзи хора наричаме велики, защото сж научили изкуството да ставатъ голѣми: тѣ разбиратъ тайната да се увеличаватъ, да привличатъ всички хора, цѣлото

общество наоколо си; но главното не сж научили—изкуството да организиратъ хората, обществата, като съзнателни единици. Магнитътъ и той привлича желѣзнитѣ стѣрготини, но не знае какъ да ги организира. Да организирашъ още не значи възпитание, да давашъ образование още не значи да учишъ на закона на обичѣта. Слѣдователно, когато говоримъ за видѣлина, подразбираме процесъ, въ който човѣшкиятъ умъ се разширява и придобива вжтрѣшно самосъзнание, а подъ топлина се разбира процесъ на сгжстпяване, на вжтрѣшно съграждане; свѣтлината е процесъ, който иде отъ центъръ къмъ периферията, а топлината, процесъ, който иде отъ периферията къмъ центъра. Азъ наричамъ свѣтлината артериялна кръвъ, а топлината — венозна. Затова обичѣта, когато мине прѣзъ сърцето на нѣкой човѣкъ, понеже прѣдставлява венозната кръвъ, поема и изхвърля всички нечистотии. Ето защо казваме, че обичѣта лѣкува. Свѣтлината и топлината, т. е. артериялната и венозната кръвъ въ човѣшкото тѣло постоянно се смѣнятъ и чрѣзъ тѣзи два процеса се съзижда, съгражда човѣшкото тѣло. Тѣзи двѣ течения, тѣзи два процеса се намиратъ навсѣкждѣ: тѣ се срѣщатъ въ ума, въ сърцето и въ душата на всѣки човѣкъ. Слѣдователно, за да изучимъ живота, трѣбва да го изучаваме тѣй, както природата го е създала, а не както ние го виждаме днесъ.

Сегашнитѣ хора може да спорятъ, дали има душа или не — то е въпросъ на разбиране. Щомъ човѣкъ има съзнание, има и душа; щомъ има мисли, има и умъ; щомъ има чувства, има и сърце. Може ли да видите прѣдметъ, който се топи, безъ да помислите за топлината? Може ли да видите освѣтленъ прѣдметъ, безъ да помислите за свѣтлината? Нашитѣ заблуждения се дължатъ на сѣнки, които сж хвърлени върху насъ; затова ние трѣбва да хвърлимъ повече свѣтлина и топлина върху си, за да направимъ прогреса видимъ. За да ви из-

ясня тази велика мисъл, ще си послужи пакъ съ единъ окултенъ разказъ. Ако бихъ ви говорилъ философски, прѣдметътъ за васъ не щѣше да бжде интересенъ; азъ искамъ да направя истината достъпна за вашитѣ умове, затова ще си послужи съ езика, съ който разполагаме. Въ онова царство на древността, за което ви разказвахъ по-рано, царътъ ималъ двѣ дъщери, едната отъ които била много красива. Тя отива единъ день при великия учителъ на мъдростта и му казва: „Учителю, азъ искамъ да направя красота ми такава, че който мине покрай мене да се омае; да стана така блага, че който ме види да не иска да се отдѣли отъ мене; същеврѣменно искамъ, щото сестра ми да бжде лишена отъ тѣзи качества, никой да не я обича и да стои постоянно въ кѣщи, за да не ми прѣчи“. Мъдрецътъ ѝ отговорилъ: „Да бжде споредъ желанието ти“. Качила се тази царска дъщеря на конь, погледнала наоколо си гордо и казала: „Азъ съмъ царската дъщеря!“ Започнали да се струпватъ наоколо ѝ хора, коне, волове, мухи, всичко, каквото срѣщала по пътя си. Като се натрупали много коне, започнали да се прѣпиратъ помежду си и да се ритатъ, кой да бжде по-близо до нея, а съ това се вдигналъ много голѣмъ прахъ; воловетъ започнали да се борятъ и да се бодятъ съ роговетъ си, кой отъ тѣхъ да е по-близо до нея; пчелитѣ започнали да се жиятъ, оситѣ сжщо; дигналъ се страшенъ шумъ и бой и животнитѣ единъ по единъ започнали да падатъ мъртви на земята. Царската дъщеря, като гледала всичко това, разбрала колко криво схващала живота въ вселената, хванала се за коситѣ, отишла при сестра си и ѝ рекла: „Сестро, помогни ми, понеже извършихъ голѣмо прѣстѣпление“. Питамъ ви: ако между васъ се яви такава една царска дъщеря и прѣдизвика толкова ритания и бодехи между васъ, и ако всички хора се хванатъ за коситѣ и започнатъ да се биятъ, тази царска дъщеря дала ли ви

е смисъла на живота? Не. Ако вие сте раздвоени и не можете да намърите смисълъ въ живота, ще търсите причината въ това, че сте онеправдали душата си. Красивата царска дъщеря, това е нашето тѣло, за което ние всичко въ живота си жертвуваме — философи, писатели, политикани, проповѣдници, всички живѣятъ само за тѣлото си, защото най-важното нѣщо за насъ въ живота е да угодимъ на тѣлото си — какво ще ядемъ или приемъ, какъ ще бжде сготвено яденето и отъ какво, дали отъ месо или растителна храна, печено ли ще бжде или варено и т. н., въ името на което се събирате на банкетъ, и казваме: „Това е философията на живота!“ Отговарямъ: „Това е философия на стомаха.“ Казвате: „Да уредимъ обществения животъ.“ Да, да уредимъ обществения стомахъ — това вие мислите. Разстрои ли се стомахътъ ви, разстройва се обществениятъ и политическия животъ. Питайте нѣкой лѣкаръ, като се разстрои стомахътъ на нѣкого, има ли разположение и възможность да философствува и политиканствува. Видѣхъ прѣди години въ трамвая, връщайки се отъ с. Княжево, единъ банкеринъ и чувамъ го, че се оплаква на своя приятелъ, че отъ извѣстно врѣме не му давали да яде нищо, освѣнъ да пие по малко млѣко. Другарьтъ му го пита: „Ами защо така, нали ти си господарь на себе си?“ — „Да, но разстроенъ ми е стомахътъ.“ — „Е, като е така, ще носишъ послѣдствията.“ Като чува, че стомахътъ го боли, отстѣпва прѣдъ всѣкаква друга философия: стомахътъ е, който дава направление на мнозина въ чувства и дѣйствия.

Козмичната обичъ е единъ великъ законъ, който разпрѣдѣля дѣйствията на всички сили въ нашето съзнание тъй хармонично, че на всѣко нѣщо, което създава, му дава и съотвѣтна храна, която му е необходима: на ума съотвѣтни мисли, на сърцето съотвѣтни желанія, на волята съотвѣтни дѣйствия. Но обичьта може само майката да я прѣподава: когато майката съгражда организма на дѣтето си, тя

му дава обичъ, чрѣзъ своята обичъ на самопожертвуване. И само онзи, който се самопожертвува, живѣе, защото усѣща една радостъ, която го съживява. Много нѣкогашни богати българи не живѣятъ вече, а Ботевъ, Раковски и др., които сж сесамопожертвували, сж прѣживѣли, защото тѣ сж научили закона на обичъта. Но ще ми възразятъ нѣкои: „Да, но Ботевъ не е билъ вѣрующъ.“ Не е важно, че той не е вѣрвалъ като насъ; важното е: разбиралъ ли и прилагалъ ли е закона на самопожертвуването за своитѣ ближни? То е важното и необходимо за нашето досѣграждане. Когато ми кажатъ за нѣкого, че не вѣрва, че има ексцентрични възгледи, азъ запитвамъ: „Тѣзи възгледи подигатъ ли го, подигатъ ли обществото?“ Ако да, тогава е безразлично, макаръ да минава въ очитѣ на хората като невѣрующъ. Ако азъ нося запалена свѣщъ, а другъ носи незапалена, то питамъ ви: кой отъ двама ни е правовѣренъ? Правовѣрни сж ония, които носятъ запалени свѣщи. Когато видите, че нѣкой носи незапалена свѣщъ, кажете му да си запали свѣщъта; тогава той ще стане правовѣренъ. Казвамъ и на свещеници, проповѣдници, учители, граждани, социалисти, комунисти, на всички, да запалятъ свѣщитѣ си, за да станатъ правовѣрни. Запалете свѣщитѣ си всички, отъ най-голѣмо до най-мало, да не остане нѣкой съ незапалена свѣщъ, защото свѣтътъ се нуждае отъ свѣтлина! Като блѣсне свѣтлината, ще дойде и топлината въ сърцето, а съ това, всичката умраза, която сега съществува, и стремлението да станемъ малки и голѣми, ще изчезне. Въ козмичното съзнание ние разрѣшаваме въпроса не отъ гледището на единъ народъ, а отъ гледището на онзи великъ законъ, който ни дава потикъ и осмисля нашия животъ. Всѣки баща и всѣки учителъ, който обучава дѣца, трѣбва да прилага сполучливо новитѣ методи на възпитание и образование, за да може да помогне на питомцитѣ си. Бащитѣ и майкитѣ, които пра-

щатъ своитѣ дѣца на училище, прашатъ ги не само да събиратъ знания, но и да могатъ да приложатъ тѣзи знания практически. Учителитѣ трѣбва да учатъ дѣцата най-напрѣдъ какъ да се хранятъ, какво да ядатъ, какви сж свойствата и качествата на храната, кои храни сж най-полезни въ здравословно отношение; слѣдъ това трѣбва да ги научатъ, какъ да дишатъ, за да възприематъ чистия въздухъ. Подъ „въздухъ“ азъ разбирамъ всички мисли, каквито и да сж тѣ, стига да даватъ стимулъ и благороденъ потикъ на човѣшката душа. Не мислете, че искамъ да ви направя правовѣрни — свободни сте да мислите и дѣйствувате както щете — азъ искамъ само да ви дамъ нови методи въ живота, за да не се намѣрите нѣкога въ противорѣчие. Положението, въ което се намира съврѣмненното общество, азъ уподобявамъ на положението на гжсеница, която се храни съ листа; но настаналъ е периодътъ, когато тази гжсеница трѣбва да се прѣвърне въ пеперуда. Какъ ще се храни, тогава? Вече нѣма да се храни съ листа, а ще се учи на изкуството да си направи крилца, за да хвъркне и вадѣ сокове изъ цвѣтоветѣ. Съврѣмненното общество, по закона на еволюцията, минава отъ едно състояние въ друго; не мислете, че вие ще живѣете така по старому, не: Господъ ви е лишилъ вече отъ листата — така е писано въ Божествения законъ. Богъ не позволява вече да се храните съ листа, когато е настаналъ за васъ периодътъ на пеперудитѣ, да хвърчите и събирате сокове — когато вече трѣбва да употребите своя хоботъ. Съ други думи казано, хората трѣбва да се научатъ да се обичатъ. Това учение носи новата култура, която ще създаде и новата раса, за която съврѣмненното човѣчество даже нѣма прѣдстава. Хората, които ще дойдатъ, ще бждатъ велики въ всѣко отношение: по добродѣтели, по справедливостъ, по любовъ, по мъдростъ, по истина. Вие ще отворите кжщитѣ си за тѣхъ, ще стоите безъ

страхъ прѣдъ тѣхъ, нѣма да има нужда да ви пазятъ стражари и войски; тѣ нѣма да ви натрапятъ насилствено своитѣ убѣждения, та нѣма да има и сегашнитѣ противорѣчия. Нова култура ще бжде тогава. Едни отъ васъ ще се удостоятъ да влѣзатъ въ тази култура, а други ще останатъ въ положението на гжсеници, ако ходятъ още съ този умъ. Съ това не ви укорявамъ, но ви казвамъ да знаете, че туй е единъ великъ законъ, който природата прилага безпощадно, защото тя въ своитѣ дѣйствия е напълно справедлива. Когато постави човѣка въ извѣстна фаза на развитие, тя иска резултати, и нѣма тя да го чака, а той трѣбва нея да чака.

Като ви говоря това, не мислете, че е отъ желание да ви направя адепти на това учение, а ви казвамъ, че за васъ иде голѣма катастрофа; че ако вие се залъгвате и останете още 10 години въ положението на гжсеници, за васъ нѣма да останатъ листа. Съвѣтвамъ ви 10 дни по-рано да се прѣвърнете на пеперуди и да започнете да се храните вече по другия начинъ. Ако оставите една болестъ да напрѣдне много и кръвта по цѣлото ви тѣло се отрови, какво ще рече лѣкарътъ? „Късно е вече, трѣбваше да ме повикате по-рано.“ Много политикани сега забавляватъ българския народъ съ това, което не му трѣбва въ дадения моментъ. Разберете, че всѣки народъ има прѣдопрѣдѣлена мисия, която ако не извърши, както трѣбва, той е загубенъ — нищо не може да го спаси. Всѣки индивидъ сжщо има своя опрѣдѣлена мисия. Ще ми възразите: „Ние да си вземемъ Македония, Тракия, Добруджа, нищо не ни трѣбва друго“. Не, хора, хора сж необходими, за да управляватъ както трѣбва тази страна! Като ви говоря това, не казвамъ, че всички трѣбва да се втурнете въ дадена партия; азъ гледамъ на живота много отшироко. За мене човѣшкиятъ и обществениятъ животъ прѣдставя едно голѣмо дърво, а дървото само

единъ листъ, единъ цвѣтъ, единъ плодъ ли има? Не, хиляди клончета голѣми и малки, хиляди листа голѣми и малки, хиляди цвѣтове голѣми и малки, а сжщо и хиляди плодове. Ако бихъ ималъ врѣме, щѣхъ да ви говоря наподобно, на какво прилича всѣка една партия. Всѣка партия съ своитѣ възгледи и желанія съотвѣтствува на едно клонче, листъ и плодъ отъ едно голѣмо дърво. Колко може да живѣе единъ листъ отъ това дърво безъ клонче? Дойде есенъ увѣхне или дойде вѣтъръ отнася го. Падналитѣ листа, наистина, пакъ живѣятъ, но вече живѣятъ по силата на вѣтъра — подухне ги мръднатъ. Питамъ ви сега, какъ искате да живѣете, горѣ на дървото или долу на земята? Казватъ за нѣкого: „Този човѣкъ живѣе!“ Живѣе той, но долу на земята и по волята на вѣтъра. Човѣкъ, който има животъ въ себе си, е всѣкога жизнерадостенъ. Когато нѣкой каже, че не е разположенъ, то значи, че е падналъ отъ дървото долу. Той е падналъ за да се обнови, да се изсмучатъ соковетѣ му отъ коренитѣ на дървото и отново да се прѣроди, като новъ, младъ листъ. Това е прѣраждането, отъ което мнозина се смущаватъ и оспорватъ. Христосъ е казалъ: „Ако не се родите изново, нѣма да видите Царството Божие“; това значи: ако не се прѣродите, нѣма да влѣзете въ новата култура, нѣма да станете членове на тази велика раса, която носи условия за развитие и животъ на всички. Въ тази култура е Царството Божие. Въ това царство нѣма да има умрѣли, опѣвания, гробове, паметници, а всички хора ще сж радостни. Всички Паисиевци, Ботевци и други велики хора ще се явятъ въ тази култура, ще донесатъ нови възгледи — ще бждатъ носители на ново учение. Казватъ: „Ботева го, наистина, нѣма, но духътъ му е тукъ“. Гдѣ е духътъ му? Какво трѣбва да се разбира подъ духъ? Извѣстенъ е основниятъ законъ на Лавуазие, че нищо въ природата не се губи, затова всѣко нѣщо,

което се е проявило, живѣе. Нѣкои нѣща може да се проявятъ за едного, а за друго да не се проявятъ, но това значи ли, че, ако азъ не видя нѣщо, то не съществува? Редъ богослови, философи, разглеждатъ този въпросъ: съществува ли Богъ или не — единъ отвлѣченъ въпросъ. За мене има Господь — Той е обичѣта, която азъ виждамъ навсѣкждѣ и която много добръ разбирамъ. Не само азъ, но всѣки, който служи на Господа, ежедневно Го вижда и се разговаря съ Него. Този Господь живѣе у васъ; нѣма човѣкъ, у когото да не живѣе Господь. Вие за мене не бива да казвате нищо лошо, нито азъ за васъ, защото у мене и у васъ живѣе Господь, противъ Когото не може да се говори лошо. Ако у васъ нѣмаше тази обичъ, азъ не бихъ дошълъ да ви говоря. Туй дѣто сте дошли да ме слушате, показва, че Господь е дошълъ съ васъ. Това, що ви говоря, не е нѣщо ново, вие го имате въ себе си отъ вѣкове. Нѣкои казватъ: „Джновъ проповѣдва ново учение“. То е ново само за врѣмето, прѣзъ което се проявява. Пътувамъ напр. съ тренъ отъ София до Търново и прѣдметитѣ летятъ бързо прѣдъ моитѣ очи, едни отъ тѣхъ ставатъ минали, други настоящи, а трети — бжджщи; нема тѣзи прѣдмети не съществуватъ едноврѣменно? Ето защо миналото, бжджщето и настоящето съществуватъ едноврѣменно и прѣдставятъ една реалность въ свѣта. Онѣзи, които сж се поминали, тѣзи, които сега живѣятъ, и онѣзи, които ще дойдатъ въ бжджще, сжко сж една реалность. Ще оставя този въпросъ, него вие има 350.000 години да го разрѣшавате, и вѣрвамъ, че ще го разрѣшите. Слѣдъ толкова години азъ пакъ ще дойда и ще видя какъ сте го разрѣшили. Сега нѣма да го разрѣшаваме, защото, изглежда, че не е съврѣмененъ и че иска много хиляди години за разрѣшение. Съврѣменни въпроси сж тѣзи, че сега хората сж лишени отъ хлѣбъ, дърва, соль, захаръ, жилища хигиенични и т. н. За да се задоволи

обществото и да се вразумятъ други, нѣкои мѣдру-
ватъ, че трѣбва да се обѣсѣтъ виновниците, да се биятъ
женитѣ, които създаватъ раздори и други пакости,
да отворимъ война на неприятелитѣ, за да имъ
отмѣстимъ. Немѣ досега женитѣ не сж бити, немѣ
досега не е имало кланета, бѣсилки, войни? „Да
смѣнимъ сждиитѣ“. Немѣ новитѣ сждии ще сж по-
добри? Има нѣщо друго, което куца. Ако азъ се
напия и виждамъ нѣщата по-особено, то е защото
моятъ личенъ свѣтъ е такъвъ, пиянски, а не защото
всичко въ свѣта върви по моитѣ стѣпки. Ние при-
личае на онзи българинъ, Иванъ, който отишълъ
на гости на едно мѣсто и му прѣдложили да пие;
пилъ той колкото могълъ, но по едно врѣме за-
почватъ да го каратъ да пие и за хатѣра на май-
ката, на голѣмия синъ, на голѣмата дѣщеря, и
Иванъ пилъ за хатѣра на всички и се напилъ до-
толкова, че едва отишълъ до чешмата да напои
коня си; когато коньтъ пилъ вода и прѣстаналъ,
Иванъ настоялъ: „Пий за мой хатѣръ“, ала коньтъ
се отдрѣпналъ и застаналъ настрана; тогава казва
му Иванъ: „Ти по-добрѣ разбирашъ отъ мене жи-
вота — за ничий хатѣръ не пиешъ повече“. Като
Ивана постѣпваме и ние: съберемъ се нѣкѣждѣ, че
хайде за хатѣра на нѣкоя партия, за хатѣра на
нѣкое женско движение, за хатѣра на жената и
т. н., правимъ отстѣпки слѣдъ отстѣпки, докато
заприличае на пияния Иванъ, и слѣдъ това каз-
ваме, че нищо не сме разбрали. Съврѣмениятъ
човѣкъ трѣбва да разбира задачитѣ си къмъ об-
ществото, да му служи както трѣбва. Като попитатъ
нѣкого: „Ти българинъ ли си?“ отговаря: „Да, защото
говоря единъ и сжщъ езикъ като всички българи
и изповѣдвамъ една и сжща вѣра съ тѣхъ.“ Не се
познава по това българинътъ. Споредъ мене, той
трѣбва да бѣде честенъ и справедливъ, уменъ и до-
бъръ. Има ли тѣзи четири качества, той е бъл-
гаринъ, нѣма ли ги, не е българинъ. Нѣкой казва:
„Той е свещеникъ“. Питамъ азъ: честенъ ли е,

справедливъ ли е, уменъ ли е, добъръ ли е; ако има тѣзи качества, свещеникъ е. Може нѣкой да е адвокатъ, майка, баща, учителъ или какъвъ и да е, трѣбва да отговаря на тѣзи четири качества, защото тѣ сж една безусловна необходимостъ въ обществения животъ. Бихъ желалъ всички българи да сж такива и, ако сж такива, ще ги поздравя. Всички да сж облѣчени извънъ и извѣтрѣ свѣтло — тѣломъ и духомъ чисти, както природата краси цвѣтата съ пѣстрота и чистота.

Казахъ: ние трѣбва да бждемъ честни и справедливи, умни и добри въ пълния смисълъ на тѣзи думи, именно по душа, умъ, духъ и сила. Трѣбва да имаме и силно влѣчение да си помагаме. Козмичната обичъ вие може всѣкога да имате въ себе си. Нещастни сте, дѣтето ви умрѣло или изгубили сте имане — защо сте нещастни? Защото козмичната обичъ у васъ не работи. Нѣкой си полудѣлъ, другъ се обезсърчилъ — защо? Защото сж изгубили козмичната обичъ. Когато дойде тази обичъ у насъ, ние ще станемъ мощни, да вършимъ всичко. Човѣкъ, у когото дѣйствува тя, не се обезсърчава, а казва, че всички несполуки, всички нещастия сж сѣнки въ живота. Не се плашете отъ тѣзи сѣнки. Нещастията въ живота азъ уподобявамъ на слѣдното: прѣдставете си едно голѣма дърво съ хиляди листа, които си живѣятъ мирно и тихо; дойде буря и тѣ започватъ да се бутатъ и да се каратъ: „Защо си толкова грубъ, че се буташъ?“ Прѣмине бурята, тѣ заживѣватъ отново тихо и мирно. Тукъ причината за тѣхното скарване е външна. Ако това дърво разбираше великия законъ на козмичната обичъ, да избѣгва скарването, то щѣше постъпено да се прѣвърне на животно, и животното, ако разбираше козмичната обичъ, щѣше да се прѣвърне на човѣкъ, човѣкътъ — на ангелъ. А когато човѣкъ се облѣче въ тази по-висша форма, той ще може да владѣе природнитѣ сили и да се справя лесно съ всички

нещастия. Вие трѣбва да се научите на този законъ отъ вашитѣ малки дѣца. Какво правятъ тѣ, когато искатъ отъ майка си нѣщо? Пригрѣщатъ майка си, започватъ да я милватъ, да я цѣлватъ и да казватъ нѣжно: „Мамо!“ А това пригрѣщане какво означава? Съ лѣвата си ржка дѣтето внася своята обичъ, а съ дѣсната — своя умъ; по този начинъ то внася въ майка си своята сила, а тя е готова да направи за него всичко. За това дѣцата сж обични. А ние възрастнитѣ казваме: „Дали да цѣлуна, нѣма ли да се заразя?“ Дѣцата не философствуватъ — ако трѣбва да цѣлунатъ нѣкого, цѣлватъ и нищо повече. Ако моята цѣлувка ще бжде въ състояние да излѣкува нѣкого, ще го цѣлуна; не може ли да стори това, нѣма да го цѣлуна. Всѣка цѣлувка трѣбва да носи съ себе си извѣстно благо. Когато нѣкой отива да посѣти нѣкого, не бива да отива съ празни ржцѣ, а трѣбва да му занесе даръ. Когато ще посѣтите нѣкоя бѣдна жена, не пълнете кесията си съ банкноти, а напълнете торбата си съ хлѣбъ и плодове. Така трѣбва да правятъ и благотворителнитѣ дружества. А сега нѣкои взиматъ отъ тукъ отъ тамъ пари и съ тѣхъ правятъ добрини. Не, приятелю — съ чужда пита поменъ не става, съ чуждо въ новата култура не се живѣе. Благотворителни дружества ходятъ да разнасятъ пари на бѣднитѣ, а послѣ искатъ и на тѣхъ да се плати за труда. Не, не трѣбва да се плаща нищо. Когато служа, ще трѣбва да служа съ обичъ. Когато дойдете дома, ще ви приема добръ, ще ви нахраня, ще ви омия ржцѣтѣ и краката, ще ви дамъ всички срѣдства, ще ви укажа всички услуги, като на приятель. Това изисква новата култура. А сега, като дойде нѣкой отъ пжтъ, отива за единъ день на гости нѣкждѣ, но послѣ трѣбва да си вземе стая въ хотелъ — „ханъ ери баба ери“, казватъ турцитѣ. Хотелджиитѣ сж добри хорица, тѣ стоятъ по-високо отъ обикновенитѣ хора; започватъ много добръ, само че, като си излѣ-

зешъ, веднага тѣ улавятъ и ти казватъ: „Трѣбва да платишъ.“ Знаете ли въ какво положение се намираме ние, съврѣменнитѣ хора? Ще ви прѣдставя това пакъ съ примѣръ. Единъ дервишинъ отишълъ на баня; изкъпалъ се добръ и, излизайки отъ банята, поглежда, че нѣма нито петъ пари въ джоба си, да плати; тогава той се обръща къмъ баняджията и му казва: „Благодаря“ и си заминава. „Чакай, ами пари?“ го пита баняджията. — „Нѣмамъ“. — „Тогавъ, защо си дошълъ?“ Дервишинътъ се видѣлъ въ чудо и се отправилъ съ мисълта си къмъ Бога и казалъ: „Боже! Или ми дай пари, или събори тази баня“. Въ този моментъ се чува голѣмъ шумъ, банята не се събаря, но баняджията притърчалъ да види какво става и дервишинътъ си заминалъ спокойно. Като вървѣлъ по-нататъкъ, той вижда единъ ходжа, че се моли и му казва: „Азъ знамъ за какво се молишъ — за пари“. Съврѣменното човѣчество страда сѣ отъ желание за много пари“. И България сега напечатала толкова много пари, банкноти, но дѣефективъ, трѣбва ефективъ? Това, обаче, което природата дава, е ефективъ. Има ли жито, плодове, картофи — има култура; безъ тѣхъ нѣма култура.

Културата се обуславя отъ козмичната обичъ, която ни се изпраща отгорѣ. Не мислете, че слънцето и другитѣ планети не взиматъ участие въ нашия животъ. Слънцето най-много се интересува за насъ и всѣка година отпуска милиарди кредитъ на България. Ако отидете на слънцето, ще видите, че тамошнитѣ жители иматъ много милиарди енергия за културата на България, за обичъ, за религиозни вѣрвания и за подигане въ пѣтя на истината. А сега насочимъ телескопа и казваме: „Слънцето е огънь.“ Азъ оспорвамъ това, защото огънятъ е слаба енергия. На слънцето има енергия, но не е огънь, то е нѣщо по-силно, което нѣма думи да се изрази. Слънцето не е горяще тѣло, а тѣло на

грамадна енергия. Нѣма да се спирамъ на вжтрѣшната страна на тази енергия, да обяснявамъ какъ се е развила тя и т. н.. Па и дали ще повѣрвате, ако ви кажа нѣщо за слънцето, което е на толкова голѣмо разстояние отъ насъ? Вие не вѣрвате въ мене, доколко съмъ искренъ, питате се дали нѣмамъ задни цѣли, а ще повѣрвате за слънцето! Че слънцето е добръ разположено къмъ насъ, това се вижда отъ енергията, която изпраща на земята, отъ добринитѣ, които повседневно ни приготвя, защото безъ тази енергия животъ е немислимъ. Слънчевата енергия е жива, съзнателна. Ако започнемъ да мислимъ така за нея, ние ще можемъ да всмукнемъ въ себе си тази енергия и тя ще произведе въ насъ единъ съзнателенъ и правиленъ процесъ на растене.

И тъй, козмичната обичъ казва: работи за своето сърце и всаждай въ него добри желания, защото всѣко добро желание дава хубавъ плодъ; всаждай въ ума си добри мисли, защото всѣка добра мисль е едно плодно дърво; всаждай добри дѣйствия съ своята воля, защото всѣко добро дѣйствие е плодно дърво. Козмичната обичъ казва още: не се съмнѣвай въ себе си, защото всѣко съмнѣние е проказа. Козмичната обичъ довършва: бжди смѣлъ и рѣшителенъ въ живота и въ борбитѣ, които ти се явяватъ, и не считай борбата като нещастие, а като процесъ на трудъ, да разберешъ вжтрѣшния смисль на живота да намѣришъ ония закони, по които тѣлото е съградено, законитѣ, на които се подчиняватъ стомахътъ, дробоветѣ, мозъкътъ и т. н., за да може да ги организирашъ правилно. За да се прояви обичъ въ насъ, трѣбва да имаме подходящи за това условия. Тѣзи условия ние ги имаме въ живота, тѣ ни сж дадени. Ако не ги използваме, ние не ще можемъ, да се избавимъ отъ лоши послѣдици. Страданията показватъ, че ние сме изгубили енергията на своя животъ. Ще страдаме дотогава, докогато се възстанови изгубеното

равновѣсие. Ще ви приведа единъ примѣръ, който показва, че нашата вѣра или безвѣрието, произвеждатъ два противоположни резултата. Въ Римъ живѣлъ великъ художникъ; въ ума му се заражда мисълъ да нарисува идеалния образъ на Христа; трѣгва да се разхожда изъ града, да намѣри субектъ, който да изрази тази идея; намира единъ младежъ 22—23-годишенъ и започва да го рисува; образътъ излиза доста сполучливъ; слѣдъ 3—4 години у художника се поражда мисълта да изрисува и Юда Искаротски; трѣгва пакъ изъ града, да търси образъ подходящъ; намира най-послѣ такъвъ и му прѣдлага да го рисува за Юда; младежътъ очуденъ се обръща къмъ художника и му казва: „Господине, има нѣщо много чудно въ тази работа: Вие прѣди четири години ме викахте да рисувате по мене Христа, а сега искате да Ви служи като моделъ за Юда.“ Този младежъ прѣзъ послѣднитѣ 3—4 години живѣлъ толкова пороченъ животъ, че изопачилъ своя образъ дотолкова, че художникътъ не могълъ да го познае. Да, човѣкъ спрѣмо себе си и спрѣмо народа си може да бжде едноврѣменно и Христосъ и Юда. Ние създаваме характера си и ние трѣбва да бждемъ господари на себе си и да не очакваме спасение отвънъ: спасението ни стои вжтрѣ въ самитѣ насъ, и то не е нищо друго, освѣнъ прѣодоляване на всички лешевини, които ни обезсърчавагъ и прѣчатъ на нашето подигане.

Майкитѣ сж, които вербуватъ членоветѣ на разнитѣ съсловия и срѣди. Казахъ вече: докато майката е още брѣменна, докато дѣтето е още въ утробата ѝ, тя може да създаде онова, което иска; отъ нея зависи да създаде добри и лоши членове на обществото. Ако майката е зачнала и не гради съ козмична обичъ, тя не може да създаде онова що желае. Ако тя въ периода на брѣменность посѣщава балове, концерти и прѣкарва врѣмето си въ леки удоволствия, тя ще бжде причина за създа-

ване на типове като Юда, и послѣ тя сама ще се чуди кой е причината за извращение на дѣтето ѝ. Майката е причината: тя не е създала условия за съграждане нѣщо добро. Ако дѣцата сж способни и благородни, то е защото майката е разбирала добрѣ козмичния законъ и е дала съ врѣме възможностъ на дѣтето си да го използва. Характерътъ и силата се прѣдаватъ отъ бащата, а умътъ — отъ майката; честността се прѣдава отъ бащата, а справедливостта — отъ майката. Само бащата може да направи сина или дъщеря си честни; само майката може да направи сина или дъщеря си справедливи. Нѣкога се срѣщатъ дѣца честни и умни, но не справедливи и добри; въ такива случаи казвамъ, че единъ отъ двамата родители е сгрѣшилъ. Ако всичкитѣ четири качества се срѣщатъ въ нѣкоедѣте, това показва, че майката и бащата сж работили съобразно козмичната обичъ и сж вложили тѣзи качества въ дѣтето си. Козмичната обичъ е отлична работница и каквото ѝ се даде, такова изкарва, такава вълна изприда, и казва: „Това ми дадохте, това направихъ“. За пояснение на мисълта си, ще направя едно сравнение съ слѣдния разказъ. При единъ богатъ търговецъ слугувалъ младъ човѣкъ, на име Стоянъ. Слугата работилъ честно, но едно — всичко, което изкарвалъ, 60 л. мѣсечно, раздавалъ на бѣдни. Господарътъ му, като виждалъ какво върши слугата, постоянно му правѣлъ бѣлѣжки, да скжта и за себе си нѣщо, защото ще дойдатъ старини и не ще има кой да се погрижи за него. Стоянъ прѣмълчавалъ на тѣзи бѣлѣжки или казвалъ: „Добъръ е Господъ“. Единъ день, господарътъ заспалъ дълбоко и вижда много живъ сънь: разхожда се изъ красива мѣстностъ и всрѣдъ разкошната природа забѣлѣзва чудесна вила; запитва нѣкои отъ присѣтстваващитѣ тамъ: „Чия е тая вила?“ — „На твоя слуга“, му отговарятъ. — „Ами той е бѣденъ, отъ гдѣ взе толкова пари, да си купи такава хубава вила?“ — „Той е бѣденъ,

наистина, но каквото, изкара на земята, всичко изпраща тукъ и съ него е съградилъ тази хубава вила“. Като се разхождалъ по-нататъкъ, господарьтъ и миналъ къмъ по-сухи, пустинни мѣста, вижда една малка, бѣдна колибка, и пакъ запитва: „Чия е тази колибка?“ — „Тази е твоята, защото нищо не си помогналъ на нуждающитѣ се“ му отговарятъ. Този разказъ е вѣренъ въ това отношение; че, колкото и каквото майката даде въ този свѣтъ на дѣцата си, толкова и ще вземе, и ще си съгради въ разумния свѣтъ или хубава вила или малка колибка. Ако тя е щедра въ своята обичъ къмъ дѣтето си, ще има палатъ. Подъ палатъ, азъ разбирамъ човѣшкия характеръ. Ако внесемъ въ съврѣмения животъ този новъ законъ, много нещастия ще изчезнатъ.

Ще завърша бесѣдата си съ още единъ примѣръ, за да изтъкна отъ какво имаме нужда. Въ турско врѣме, при единъ майсторъ грънчаръ се учелъ младъ българинъ; училъ той грънчарството много години и като помислилъ, че ще може самостоятелно да работи, казалъ на господаря си, че иска да се отдѣли отъ него; господарьтъ му се съгласилъ, и той се отдѣлилъ. Българинътъ започва работа, прави грънци, суши ги на слънце и ги поставя най-послѣ въ пещъ; но, щомъ ги изважда изъ пещьта, тѣ се пукатъ. Работилъ така извѣстно врѣме и се отчаялъ, защото всичкитѣ му грънци се пукали. Отива пакъ при господаря си и му се оплаква: „Не знамъ каква е моята работа, грънцитѣ ми се пукатъ, щомъ ги извадя изъ пещьта“. Майсторьтъ му рекълъ: „Ще ти кажа изкуството, но ще работишъ при мене още три години“. Младиятъ човѣкъ се съгласилъ, но слѣдѣлъ какво прави господарьтъ му, и видѣлъ, че, когато вадялъ грънетата изъ пещьта, духвалъ въ всѣко: „Ху!“ Слугата тогава си рекълъ: „Е, за едно „ху“ азъ трѣбваше да работя още цѣли три години!“ Всички сте турени въ пещъ и, ако ви извади отъ нея майсторъ, никаква поврѣда съ

васъ нѣма да стане, но ако ви извади новакъ, вашето гърне ще се пукне. Гърнето, това сте вие; пещъта прѣдставлява мжнотиитѣ въ свѣта; майсторътъ, учителътъ, това е вашиятъ духъ; Стоянь или Иванъ, това е вашата душа, която се учи да гради. Слѣдователно, ако не научите вашата душа да духа, да свива юмрука си, нищо нѣма да излѣзе. Да свиете юмрука си, това значи да дадете възможностъ на вашата воля да дѣйствува по всички правила на закона. Всѣки отъ васъ да застане прѣдъ пещъта и да каже на майстора: „Моля ти се, духни.“ Духането е обичъ. Ако се внесе козмичната обичъ въ васъ, вашиятъ духъ ще прѣобрази тѣлото ви. Тогава ще бждете достойни членове на новата култура, на новата раса.

Бихъ желалъ всички ви да поздравя съ тази нова култура, като нейни членове, да ѝ служите съ радостъ — да бждете носители и работници на козмичната обичъ. Само така единъ народъ ще може да завърши добръ своята мисия; само така България ще може да се подигне като народъ и държава. Бждете увѣрени, че ако възприемете козмичната обичъ, всичко ще се разрѣши въ ваша полза; съ България нѣма да стане нищо лошо, промѣнитѣ ще станатъ безъ катастрофи и катаклизми. Новото ще дойде, ще има прѣливане на енергия отъ нечистото гърне въ друго чисто, и ние, като хора на новата култура, ще заживѣемъ безъ умраза, безъ злоба. Обичъта и любовта нека бждатъ двѣтѣ пжтеводни звѣзди, които да направляватъ нашия животъ на земята.

«Публична бесѣда, държана на 24 августъ 1919 г., недѣля, въ Модерния театъръ въ гр. Търново, по случай срѣщата на ученицитѣ отъ Бѣлото братство)

